

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpaților și de către inculpata Iavorschi Lilia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2022, în cauza penală privindu-i pe

Iavorschi Vasile Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în s. Xxxxx r-nul Xxxxx;

Iavorschi Lilia Xxxxx, născută la xxxxx, originară și domiciliată în s. Xxxxx r-nul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 23.07.2021-13.08.2021
2. instanța de apel: 03.09.2021-25.05.2022
3. instanța de recurs: 02.08.2022 - 19.10.2022

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central din 13 august 2021, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

- Iavorschi Vasile Xxxxx în baza art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal, la 11 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis;

- Iavorschi Lilia Xxxxx în baza art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar pentru femei,

A fost încasat în mod solidar de la inculpați cheltuielile judiciare în mărime de 8 500 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Iavorschi Vasile într-o zi și oră nestabilită de organul de urmărire penală, a lunii decembrie 2018, fiind contactat telefonic de către mama sa Iavorschi Lilia, cu solicitarea intervenirii în conflictul dintre ea și concubinul său Stihari Alexandr, a venit în gospodăria acesteia din localitatea Lopatnic, or.Edineț, unde s-a implicat în ceartă, aplicându-i lui Stihari A. cu o bucată de lemn mai multe lovituri în regiunea capului, în rezultatul cărui fapt ultimul a căzut jos. Ulterior, Iavorschi V., aflându-se în incinta casei de locuit, având intenția îndreptată nemijlocit spre omorul unei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, admitând posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile și anume a morții victimei, a solicitat de la mama sa, Iavorschi L. o

sacoșă pentru a-l asfixia pe Stihari A. pe care a îmbrăcat-o pe capul ultimului și a legat-o la gât cu o sârmă. În scopul tănuirii urmelor infracțiunii, cadavrul lui Stihari A. fiind legat în mai multe locuri (picioare, mâini, abdomen) cu frânghii și înfășurat într-o cuvertură, a fost transport de către Iavorschi V. și Iavorschi L. la gospodăria în care locuiește la moment Iavorschi V. din localitatea Lopatnic, r-l Edineț, unde împreună l-au îngropat într-o construcție auxiliară din spatele gospodăriei.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 202119C0138 din 26 aprilie 2021, s-a constatat că la moment nu a fost posibil de stabilit cauza și timpul survenirii decesului lui Stihari A., din motivul stării avansate de putrefacție a cadavrului. Careva leziuni corporale vizibile la expertiza medico-legală a cadavrului exhumat, în stare de putrefacție avansată nu au fost depistate, dar luând în considerație circumstanțele cazului, precum că a fost lovit cu o bucată din lemn și depistată punga din polietilenă pe cap, nu se exclude posibilitatea, ca decesul să fi survenit în rezultatul unei traume cranio-cerebrale sau asfixii mecanice prin sufocare, respectivele acțiuni fiindu-i încadrate la art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal cu calificativele *omorul intenționat, adică omorul unei persoane, săvârșit asupra unui membru de familie, de două sau mai multe persoane.*

La fel și Iavorschi Lilia într-o zi și oră a lunii decembrie 2018, nestabilită de organul de urmărire penală, aflându-se în gospodăria sa din localitatea Lopatnic, r-l Edineț, în urma unui conflict cu concubinul său Stihari A., l-a telefonat fiului Iavorschi V. cu rugămintea de a interveni în conflictul dat. Ultimul venind în gospodăria ei, s-a implicat în conflict, aplicându-i lui Stihari A. cu o bucată de lemn mai multe lovituri în regiunea capului, în rezultatul cărui fapt Stihari A. a căzut jos. Astfel, Iavorschi L. împreună cu fiul Iavorschi V., aflându-se în incinta casei de locuit, având intenția îndreptată nemijlocit spre omorul unei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, admitând posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile și anume a morții victimei, la solicitarea fiului Iavorschi V. de a-i fi dată o sacoșă pentru a-l asfixia pe Stihari A., Iavorschi L. neasigurându-se că acesta este decedat, a participat la comiterea faptei și i-a dat o sacoșă pe care Iavorschi V. a îmbrăcat-o pe capul lui Stihari A. și a legat-o la gât cu o sârmă. Ulterior, în scopul tănuirii urmelor infracțiunii, cadavrul lui Stihari A. fiind legat în mai multe locuri (picioare, mâini, abdomen) cu frânghii și înfășurat într-o cuvertură, a fost transport de către Lilia și Vasile Iavorschi la gospodăria în care locuiește la moment ultimul din localitatea Lopatnic, r-l Edineț, unde împreună l-au îngropat într-o construcție auxiliară din spatele gospodăriei.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 202119C0138 din 26 aprilie 2021, s-a constatat că la moment nu a fost posibil de stabilit cauza și timpul survenirii decesului lui Stihari A. din motivul stării avansate de putrefacție a cadavrului. Careva leziuni corporale vizibile la expertiza medico-legală a cadavrului exhumat, în stare de putrefacție avansată nu au fost depistate, dar luând în considerație circumstanțele cazului, precum că a fost lovit cu o bucată din lemn și depistată punga din polietilenă pe cap, nu se exclude posibilitatea, ca decesul să fi survenit în rezultatul unei traume cranio-cerebrale sau asfixii mecanice prin sufocare,

respectivă acțiuni fiindu-i încadrate la art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal cu calificativele *omorul intenționat, adică omorul unei persoane săvârșit asupra unui membru de familie, de două sau mai multe persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Avocatul Baban Nicolae în numele inculpatului Iavorschi Vasile cu solicitare de atenuare a pedepsei, luându-se în considerație autodenunțarea, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii cu identificarea infractorilor, recunoașterea vinovăției și lipsa antecedentelor penale.

3.2 Avocatul Ciumac Natalia în numele inculpatei Iavorschi Lilia cu solicitarea atenuării pedepsei penale reieșind din personalitatea ei în lipsa antecedentelor penale și contravenționale, existența unui copil minor la întreținere, caracteristica pozitivă de la locul de trai, fiind victima violențelor anterioare la care a fost supusă de către concubinul Stihari Alexandr, urmând ca cheltuielilor judiciare să fie suportate de stat, dat fiind, că persoana acuzată de un delict beneficiază de prezumția nevinovăției în sensul art. 8 Cod de procedură penală.

3.3 Prin apelul suplimentar din 30.11.2021 formulat de avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatei Iavorschi Lilia, se solicită admiterea cerințelor inițiale referitor la casarea sentinței, doar, că din alte motive, decât cele invocate, cu rejudecarea cauzei în ordine de apel sau remiterea ei în instanța de fond pe motivul nerespectării procedurii de examinare, eronat fiind acceptată procedura simplificată de examinare a cauzei conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, în situația în care ea nu și-a recunoscut vina în comiterea omorului și nici încadrarea juridică a faptei, consemnând cererea completată de o altă persoană, fără a i se explica consecințele acceptării respectivei proceduri, fapt de care instanța nu a ținut cont, chiar dacă aceasta rezultă din declarațiile făcute în cadrul audierilor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2022, apelurile avocatului Baban Nicolae în numele inculpatului Iavorschi Vasile, al avocatei Ciumac Natalia în numele inculpatei Iavorschi Lilia și cel suplimentar a avocatului Țurcanu Igor, au fost admise, cu casarea sentinței inclusiv din oficiu, rejudecarea cauzei și adoptarea unei soluții noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: Iavorschi Vasile a fost recunoscut vinovat pe art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 11 ani, cu executare în penitenciar de tip închis. Iavorschi Lilia a fost recunoscută vinovată pe art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii de 10 ani cu executare în penitenciar pentru femei de tip închis. Au fost admise cererile inculpaților Iavorschi Vasile și Iavorschi Lilia cu privire la reducerea termenului de pedeapsă în legătură cu încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. S-a constatat faptul, că inculpatul Iavorschi Vasile a fost deținut în IP Edineț în perioada 19.04.2021-30.04.2021 și Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 30.04.2021-13.08.2021, în total 116 zile, în calitate de prevenit, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților

fundamentale. În condițiile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, pedeapsa numită inculpatului Iavorschi Vasile a fost redusă cu 232 zile, pentru perioada detenției în calitate de prevenit în IP Edineț și Penitenciarul nr.11 Bălți, calculându-se 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv. A fost constatat faptul că inculpata Iavorschi Lilia a fost deținută în IP Edineț în perioada 21.04.2021-30.04.2021 și Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 30.04.2021-13.08.2021, în total 114 zile, în calitate de prevenit, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În condițiile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, pedeapsa numită inculpatei Iavorschi Lilia a fost redusă cu 228 zile, pentru perioada detenției în calitate de prevenit în IP Edineț și Penitenciarul nr.11 Bălți, calculându-se 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv. În rest dispozițiile sentinței referitor la corpurile delictelor și cheltuieli de judecată s-au menținut.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că inculpații deși au contrasemnat cererile formulate în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală, de facto, nu au recunoscut comiterea faptei prin complicitate, ceea ce făcea imposibilă acceptarea procedurii simplificate de examinare a cauzei, impunând soluția refuzului de la ea, cu revenirea la procedura generală, fiind un motiv elocvent pentru reluarea cercetărilor judecătorești în instanța de apel, ca urmare a refuzului inculpaților de la obținerea examinării ei în procedură simplificată.

De rând cu aceasta, instanța de apel în corespundere cu art. 415 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, nu a reținut în speță temeiuri pentru remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, precum au solicitat apărătorii, or constituind o continuitate a examinării fondului cauzei, instanța de apel este competentă să dispune rejudecarea ei în apel, ceea ce rezultă din recomandările pct. 14.2 a HP CSJ nr. 22 din 12.12.2005, Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel, completată prin hotărârea nr. 10 din 24.12.2010, în sensul că, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel. În cadrul judecării în apel, se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță, precum și la administrarea oricăror probe noi.

De aceea, raportând aspectele faptice a cauzei la normele dreptului procesual-penal și hotărârile supra enunțate, precum și în verificarea vinovăției inculpaților în faptele lor imputate, instanța de apel la insistența părții apărării și ca urmare a reluării cercetării judecătorești, a supus unei verificări suplimentare a probatoriului administrat la caz, respectând în acest sens prevederile art. 314 Cod de procedură penală ce se referă la principiul nemijlocirii, oralității și contradictorialității procesului penal, cu garantarea dreptului inculpatului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO și art. 7 Cod de procedură penală, din care rezultă, cele expuse în continuare.

În instanța de apel a fost audiat succesorul legal al părții vătămate Stihari Ion (recunoscut în această calitate prin ordonanța din 02.06.2021 f.d. 17 vol. 2), au fost

reținute declarațiile din instanța de fond, a inculpatului Iavorschi Vasile (f.d. 200 vol. 2), declarațiile din instanța de apel a inculpatului Iavorschi Vasile (f.d. 72-76, vol. 3). În cadrul rejudecării cauzei, părțile au dat citirii declarațiilor inițiale de la faza urmăririi penale a lui Iavorschi Vasile (f.d. 114-119 vol. 1), ulterior la 21.04.2021 în calitate de învinuit (f.d. 145-146 vol. 1) și de audiere suplimentară din 27.04.2021 (f.d. 199-200 vol. 1), din 22.06.2021 (f.d. 87-88 vol. 2), din 19.07.2021 (f.d. 139-140 vol. 2). La fel, au fost reținute declarațiile din instanța de fond a inculpatei Iavorschi Lilia (f.d. 208 vol. 2) și cele date în instanța de apel (f.d. 63-71 vol. 3), totodată, cele de la audierea la 19.04.2021 în calitate de bănuită, cu folosirea tehnicii de înregistrare video (f.d. 97-100 vol. 1) și de la 22.04.2021 în calitate de învinuită (f.d.133-134 vol. 2).

De rând cu probele verbale nominalizate, instanța de apel și-a bazat concluziile de vinovăție a inculpaților Iavorschi Vasile și Iavorschi Lilia în comiterea omorului lui Stihari A. și pe probatoriul material scris, prezentat de către partea acuzării și cercetat în cadrul ședințelor de judecată în instanța de apel, din care rezultă că la 05.04.2021 Stihari I. a sesizat IP Edineț cu cerere privind acordarea ajutorului în stabilirea locului aflării nepotului său Stihari A., domiciliat în Lopatnic, r-l Edineț, cu care a pierdut legătura de aproximativ trei ani (f.d. 31 vol. 1) (f.d. 32 vol. 1). La cererea lui scrisă din 02.06.2021, el a fost recunoscut în calitate de succesor al părții vătămate Stihari A. (f.d. 16; 17 vol. 2 (f. d. 18-19 vol. 2). Prin recipisa din 19.04.2021, Iavorschi Vasile și-a dat acordul la cercetarea gospodăriei din localitatea Lopatnic, r-l Edineț (f.d. 4 vol. 1) (f. d. 5-14 vol. 1). În baza acordului scris a lui Iavorschi Lilia din 19.04.2021, a fost cercetată gospodăria din localitatea Lopatnic, r-l Edineț (f.d. 15 vol. 1) (f.d. 25 vol. 1). Prin ordonanța din 19.04.2021 au fost recunoscute și anexate corpurile delictive (f. d. 26 vol. 1). Din conținutul procesului verbal de consemnare a declarațiilor lui Iavorschi Vasile din 16.04.2021 rezultă, că nu l-a văzut pe Stihari A. din momentul când lucrau împreună la legat mături în Cotiujeni, Briceni și locul aflării acestuia nu-l cunoaște (f.d. 49 vol.1), suplimentar la 19.04.2021 confirmând, că locuiește cu familia sa și a fratelui mai mare Nicolae în gospodăria bunicilor, separat de mama sa Iavorschi Lilia care a concubinat cu A. Stihari de la care are fiul mai mic Lilian, concubinul său întrebuințând regulat băuturi alcoolice, inclusiv când și ei erau mici, după care îi bătea, până când au devenit mari și au trecut cu traiul separat. Fiind telefonat de mamă-sa care i-a comunicat, că A. Stihari face abuz de băuturi alcoolice sistematic și o bate foarte tare, a venit la ei acasă, găsindu-l pe A. Stihari beat și revoltându-se de vizita lui nocturnă, l-a lovit cu pumnul în față, iar ca urmare, el a luat o bucată de lemn de lângă sobă, lovindu-l în regiunea capului, de la care acesta căzu jos iar el ieșind afară pentru a fuma o țigară, la expirarea a vreo 20 min. aflând de la mamă-sa, că victima nu respira și spunându-i să sape o groapa în șopronul gospodăriei în care locuiește, pe care a făcut-o cu adâncimea de aproximativ 1,20-1,30 m, după care a revenit la mama sa, de unde a încărcat în căruță corpul neînsuflețit a lui A. Stihari, învelindu-l cu o plapumă, pe care ambii l-a pus în groapă și au astupat-o cu pământ, înțelegându-se să țină totul în taină, comunicând la întrebări, că nu cunosc locul aflării lui A. Stihari, el plecând într-o direcție necunoscută (f.d. 27-28 vol. 1).

În cadrul verificării declarațiilor bănuților Iavorschi V. și Iavorschi L. cu utilizarea înregistrării video din 20.04.2021, aceștia au indicat locul unde a fost omorât și îngropat Stihari A. (f.d. 120-123; 124-127 vol. 1), iar în cadrul confruntării între ei la 21.04.2021 cu utilizarea înregistrării video, ambii și-au susținut declarațiile oferite anterior în cadrul audierilor, acceptând testarea la Poligraf (f.d. 131-136 vol. 1), din care rezultă, că la întrebările relevante adresate Liliesi Iavorschi s-a constatat că aceasta a răspuns sincer (f.d. 28-30 vol. 2), iar Vasile Iavorschi ascunde adevărul (f.d. 31-32 v.2).

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202119C0138 din 26.04.2021, de stabilit cauza și timpul survenirii decesului lui Stihari A., la moment nu se poate din motivul stării avansate de putrefacție a cadavrului. Careva leziuni corporale vizibile la expertiza medico-legală a cadavrului exhumat a lui Alexandr Stihari, în stare de putrefacție avansată nu au fost depistate, dar luând în considerație circumstanțele cazului, în care a fost lovit cu o bucată din lemn și depistată punga din polietilenă pe cap, nu se exclude posibilitatea, ca decesul să fi survenit în rezultatul unei traume cranio-cerebrale sau asfixii mecanice prin sufocare (f. d. 209-211 vol. 1); Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202106C1584 din 30.04.2021, cu planșa fotografică la el, în proba din țesutul muscular, prezentată pe numele cadavrului Alexandr Stihari, nu s-au depistat substanțe narcotice, psihotrope, toxice, medicamente, pesticide, piretroizi sintetici. Metalele grele: fier, mangan, cupru, crom, nichel și zinc s-au depistat în cantități neînsemnate (f. d. 24-26 vol. 2); 33-35 vol. 2). Prin procesul verbal din 20.06.2021 au fost examinate înregistrările video de pe suportul DVD-R, ridicat de la ofițerul criminalist Elena Potapi (f. d. 86 vol. 2). La 19.07.2021, învinuților Iavorschi Lilia și Iavorschi Vasile le-au fost prezentate spre vizionare hainele ridicate de pe cadavrul lui Stihari A., telefonul lui mobil, 2 plapume, funie, sârmă, sacoșă, în privința cărora ei nu au obiectat (f.d. 143-144; 147-148 vol. 2). Conform raportului de expertiză judiciară nr. 202137A0178 din 20.07.2021, Iavorschi L. la momentul de față nu suferă de careva boli psihice sau stări patologice cu semnificație psihiatrico-legală, în momentele importante pentru dosarul penal Iavorschi Lilia nu suferea de careva maladii psihice cu semnificație psihiatrico-legală, avea capacitatea de a conștientiza și dirija acțiunile sale. În caz de stabilire a vinovăției poate fi recunoscută responsabilă, în cadrul examinării actuale nu se determină la persoana expertizată tendința spre confabulare (f. d. 179-181 vol. 2). Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202137A0179 din 20.07.2021, Iavorschi V. la momentul de față nu suferă de careva boli psihice sau stări patologice cu semnificație psihiatrico-legală, în momentele importante pentru dosarul penal Iavorschi Vasile nu suferea de careva maladii psihice cu semnificație psihiatrico-legală, avea capacitatea de a conștientiza și dirija acțiunile sale. În caz de stabilire a vinovăției poate fi recunoscut responsabil, în cadrul examinării actuale nu se determină la persoana expertizată tendința spre confabulare (f. d. 182-184 vol. 2).

Asfel, verificând în ansamblu, complet și obiectiv probele administrate la caz, prin prisma art. 100-101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce lor, instanța de apel a

constatat ca fiind dovedită vinovăția lui Iavorschi Vasile în aceea, că într-o zi și oră nestabilită de organul de urmărire penală, a lunii decembrie 2018, fiind contactat telefonic de către mama sa, Lilia Iavorschi, care i-a solicitat ca ultimul să intervină în conflictul dintre ea și concubinul său, Stihari A., a venit în gospodăria acesteia, amplasată în localitatea Lopatnic, Edineț, unde s-a implicat în ceartă, aplicându-i lui Stihari A. cu o bucată de lemn mai multe lovituri în regiunea capului, în rezultatul cărui fapt ultimul a căzut jos. Ulterior, Iavorschi V., aflându-se în incinta casei de locuit, având intenția îndreptată nemijlocit spre omorul unei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, admițând posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile și anume a morții victimei, a solicitat de la mama sa, Lilia Iavorschi, o sacoșă pentru a-l asfixia pe Stihari A. pe care a îmbrăcat-o pe capul ultimului și a legat-o la gât cu o sârmă. În scopul tănuirii urmelor infracțiunii, cadavrul lui Stihari A. fiind legat în mai multe locuri (picioare, mâini, abdomen) cu frânghii și înfășurat într-o cuvertură, a fost transport de către Vasile Iavorschi și Lilia Iavorschi la gospodăria în care locuiește la moment Iavorschi V., amplasată în localitatea Lopatnic, Edineț, unde împreună l-au îngropat într-o construcție auxiliară din spatele gospodăriei.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 202119C0138 din 26 aprilie 2021, s-a constatat că la moment nu a fost posibil de stabilit cauza și timpul survenirii decesului lui Stihari A., din motivul stării avansate de putrefacție a cadavrului. Careva leziuni corporale vizibile la expertiza medico-legală a cadavrului exhumat, în stare de putrefacție avansată nu au fost depistate, dar luând în considerație circumstanțele cazului, precum că a fost lovit cu o bucată din lemn și depistată punga din polietilenă pe cap, nu se exclude posibilitatea, ca decesul să fi survenit în rezultatul unei traume cranio-cerebrale sau asfixii mecanice prin sufocare, acțiuni ce pe deplin se încadrează la art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal cu calificativele: *omorul intenționat, adică omorul unei persoane, săvârșit asupra unui membru de familie, de două sau mai multe persoane.*

La fel, instanța de apel a constatat ca fiind dovedită și vinovăția Lilliei Iavorschi în aceea, că într-o zi și oră a lunii decembrie 2018, nestabilită de organul de urmărire penală, aflându-se în gospodăria sa, amplasată în localitatea Lopatnic, Edineț, în urma unui conflict dintre ea și concubinul său, Stihari A., l-a telefonat pe fiul ei, Iavorschi V. și l-a rugat să intervină în conflictul dat. Ultimul venind în gospodăria mamei sale, s-a implicat în conflict, aplicându-i lui Stihari A. cu o bucată de lemn mai multe lovituri în regiunea capului, în rezultatul cărui fapt Stihari A. a căzut jos. Astfel, Iavorschi L. împreună cu fiul Iavorschi V., aflându-se în incinta casei de locuit, având intenția îndreptată nemijlocit spre omorul unei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, admițând posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile și anume a morții victimei, la solicitarea fiului de a-i fi dată o sacoșă pentru a-l asfixia pe Stihari A., aceasta neasigurându-se că ultimul este decedat, a participat la comiterea faptei și i-a dat o sacoșă pe care Vasile Iavorschi a îmbrăcat-o pe capul lui Stihari A. și a legat-o la gât cu o sârmă. Ulterior, în scopul tănuirii urmelor infracțiunii, cadavrul lui Stihari A. fiind legat în mai multe locuri

(picioare, mâini, abdomen) cu frânghii și înfășurat într-o cuvertură, a fost transport de către Lilia și Vasile Iavorschi la gospodăria în care locuiește la moment ultimul, amplasată în localitatea Lopatnic, Edineț, unde împreună l-au îngropat într-o construcție auxiliară din spatele gospodăriei.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 202119C0138 din 26 aprilie 2021, s-a constatat că la moment nu a fost posibil de stabilit cauza și timpul survenirii decesului lui Stihari A., a.n. 1975, din motivul stării avansate de putrefacție a cadavrului. Careva leziuni corporale vizibile la expertiza medico-legală a cadavrului exhumat, în stare de putrefacție avansată nu au fost depistate, dar luând în considerație circumstanțele cazului, precum că a fost lovit cu o bucată din lemn și depistată punga din polietilenă pe cap, nu se exclude posibilitatea, ca decesul să fi survenit în rezultatul unei traume cranio-cerebrale sau asfixii mecanice prin sufocare, respectivele acțiuni pe deplin se încadrează la art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal cu calificativele: omorul intenționat, adică omorul unei persoane săvârșit asupra unui membru de familie, de două sau mai multe persoane.

Or, tocmai, că probleme supra nominalizate, nu lasă nici o îndoială referitor la acțiunile comise de inculpați, ce au fost recunoscute de ei la faza urmăririi penale, chiar și în situația în care au încercat să dea vina unul pe altul, totuși în cadrul repetatelor audieri, cu verificarea declarațiilor la fața locului și în cadrul confruntării, toate efectuate cu înregistrarea video, aceștea fiind asigurați cu apărători, au relatat împrejurările în care a fost omorât Stihari A, rolul și acțiunile fiecărui din ei în fapta comisă.

Astfel încât, raportate la doctrina penală, împrejurările speței atestă intenția inculpaților de a-l lipsi pe Stihari A. de viață prin provocarea unei traume cranio-cerebrale cu sufocare, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 202119C0138 din 26.04.2021, ceea ce caracterizează elementele laturii subiective a omorului intenționat al unei persoane, săvârșit asupra unui membru de familie, de două sau mai multe persoane.

La fel instanța de apel a menționat, că Iavorschi Lilia nu numai, că a acceptat acțiunile fiului său Iavorschi Vasile prin care el l-a lovit cu putere pe Stihari A. peste cap, doborându-l inconștient la podea, ci și fiind absolut conștientă de urmările ce se pot produce și care vor surveni în rezultatul faptelor comise, intenționat i-a transmis acestui sacoșa din polietilenă, acceptându-i acțiunile de îmbrăcare a ei pe cap cu legarea la gât, în scopul sufocării victimei.

Astfel încât, neîntreprinzând careva măsuri în vederea împiedicării comiterii faptei de omor, ba dimpotrivă avându-și rolul său în producerea rezultatului final, descris mai sus, ne acordând și ne încercând să-i acorde victimei careva ajutor, ci dimpotrivă lăsându-l inconștient și pe o durată îndelungată de timp cu sacoșa peste cap în scop de asfixie, fiind conștientă de urmările produse, inculpata Iavorschi Lilia a participat împreună cu fiul său Iavorschi Vasile la realizarea laturii obiective și scopului final al infracțiunii, fapt ce determină încadrarea acțiunilor ei la art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal.

În respingerea argumentului apărării referitor la nerealizarea simultană și integrală de către inculpați a laturii obiective a infracțiunii de omor, instanța de apel a menționat, că făptuitorii o pot realiza succesiv și parțial, important este ca ei să ia parte la săvârșirea chiar și parțială, a infracțiunii de omor, ceea ce în speță și-a găsit confirmare prin probatoriul administrat.

Pretinsa lipsă a unei clarități a mecanismului survenirii decesului victimei, ca temei de achitare a lui Iavorschi Lilia, vine în contradicție cu raportul expertizei medico-legală, din care cert rezultă, că în situația constatată a cauzei nu se exclude posibilitatea, ca decesul să fi survenit în rezultatul unei traume cranio-cerebrale sau asfixiei mecanice prin sufocare, la care a ea a participat nemijlocit prin acțiunile sale de transmitere a sacoșei, cu acceptarea fie și tăcută a acțiunilor fiului său, de acoperirea capului cu legarea de gât pentru atingerea scopului final - survenirea morții.

În ce privește răspunsul sincer al inculpatei la întrebările specialistului cu privire la comiterea omorului lui Stihari Alexandr, stabilit prin rezultatele testului poligraf, acesta nu-i exclude coparticiparea la crimă și nici nu servește temei de achitare în situația în care, sunt administrate suficiente probe ce-i denotă vinovăția, rezultată inclusiv din declarațiile ei.

Suplimentar instanța de apel a reținut neobiectarea de către inculpați și apărători pe parcursul urmăririi penale și la finele ei, când au luat cunoștină cu materialele cauzei, a acțiunilor procesuale, inclusiv a celor întreprinse de procuror, fapt ce exclude în sensul art. art. 94-95 Cod de procedură penală inadmisibilitatea probelor, precum și în sensul art. 251 Cod de procedură penală nulitatea actelor procesuale, ele nefiind stabilite nici la soluționarea în apel a cauzei penale, expertiza psihologică solicitată de apărare fiind efectuată, cererea de recuzare a procurorilor Inga Pascari și Vitalie Lungu fiind respinsă prin ordonanța din 10.06.2021 a procurorului șef al procuraturii Edineț Pavel Guida (f.d. 63 vol. 2).

Totodată, argumentul pretinsei induceri în eroare de a consemna cererea cu privire la soluționarea cauzei în procedura specială, a fost luat în considerație de către instanța de apel, care a dispus rejudecarea cauzei în procedură generală, prin audierea inculpaților și cercetarea probelor.

Din aceste motive, instanța de apel nu a acceptat argumentul privind recalificarea acțiunilor inculpatului Iavorschi V. la art. 145 alin. (1) Cod penal, deoarece cumulul probelor cercetate pe caz vine să confirme integral acuzațiile lui aduse în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal.

Respectiv, expunându-se asupra pedepsei penale stabilită inculpaților Iavorschi Vasile și Iavorschi Lilia pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal, instanța de apel a reținut caracterul ei social periculos și urmările prejudiciabile survenite în raport cu calificarea făcută de legiuitor, ce a atribuit-o prin intermediul art. 16 Cod penal, la categoria infracțiunilor excepțional de grave, atentând la valoarea supremă - viața omului, de lipsirea cu intenție cărei se impune cea mai severă sancțiune prevăzută de Codul penal.

Din considerentele indicate și ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare a pedepsei și coroborarea probelor care furnizează informațiile respective, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, instanța de apel a considerat că pedeapsa stabilită inculpaților de către instanța de fond este una corectă, echitabilă și proporțională, fapt pentru care o va păstra în aceeași mărime, stabilindu-i lui Iavorschi V. pe art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal - 11 ani închisoare și inculpatei Iavorschi Lilia pe art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal 10 ani închisoare, ținând cont în acest sens de realizarea scopului stabilit de art. 61 Cod penal, ce este îndreptat spre restabilirea echității sociale și a echilibrului dintre valorile sociale prejudiciate de acțiunile criminale și satisfacția adusă părților vătămate lezate de un drept fundamental cel la viață și siguranță, prin aplicarea mecanismului restricțional impus de stat, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei stipulate la art. 75 Cod penal și anume: gravitatea faptei comise cu urmările prejudiciabile survenite, motivul și scopul comiterii ei, atitudinea inculpaților față de aceste împrejurări, comportamentul postfaptic manifestat de ei, la fel caracteristica pozitivă a Lilei Iavorschi la locul de trai și de muncă (f. d. 107, 109 vol. 1), neafarea acesteia la evidența medicilor narcolog și psihiatru (f. d. 106, vol. 1), lipsa antecedentelor penale și contravenționale (f. d. 104, 105, vol. 1), de asemenea, a ținut cont și de caracteristica pozitivă a lui Iavorschi Vasile de la locul de domiciliu (f. d. 90, vol. 1), prezența la întreținerea acestuia a doi copii minori (f.d. 91 vol. 1), neafarea lui la evidența medicilor narcolog și psihiatru (f. d. 89, vol. 1), lipsa antecedentelor penale și contravenționale (f. d. 87, 88, vol. 1).

De rând cu aceasta, instanța de apel a stabilit că pe parcursul examinării cauzei în ordine de apel inculpații Iavorschi Vasile și Lilia au înaintat cereri, prin care solicită constatarea aflării lor în arest în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru perioada deținerii lor în Penitenciarul nr.11 Bălți.

Așadar, Iavorschi Vasile în cererea înaintată, a invocat aflarea sa în mai multe celule din Penitenciarul nr.11 Bălți, care erau supraaglomerate, nu dispuneau de spațiul de 4 m² care este necesar să revină fiecărui condamnat, cu umeditate ridicată, iluminare slabă și aer insuficient.

La fel, Iavorschi Lilia prin cererea înaintată a indicat condiții similare inculpatului Iavorschi Vasile, care sunt contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Astfel, analizând invocările inculpaților Iavorschi Vasile și Iavorschi Lilia prin prisma informațiilor prezentate de administrația Penitenciarului nr.11 Bălți, consemnate în rapoartele anexate la materialele cauzei, în raport cu principiile generale stabilite în jurisprudența CtEDO cu referire la încălcarea art.3 din Convenție și raportul privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr.11 Bălți, pe data de 31.10.2017 (elaborat de către Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii), instanța de apel a considerat că dificultățile cu care s-au confruntat

Iavorschi V. și Iavorschi L. pe parcursul aflării sale în detenție provizorie în perioada indicată, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În atare împrejurări, constatând că inculpatul Iavorschi Vasile a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți, pe o perioadă de 116 zile, la fel inculpata Iavorschi Lilia a fost deținută în același penitenciar pe o perioadă de 114 zile, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de apel a admis cererile ultimilor cu privire la reducerea termenului de pedeapsă în legătură cu încălcarea drepturilor acestora privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Tot odată, prin respingerea cerințelor apelantului Ciumac Natalia în ce privește neîncasarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel a păstrat neschimbată în această parte soluția instanței de fond, dat fiind, că norma art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală prevede cazurile când expertiza judiciară se dispune și se efectuează în mod obligatoriu, ea fiind aplicabilă cazului din speță dat fiind constatarea cauzei și timpului survenirii decesului părții vătămate, gradului și naturii vătămarilor corporale a acestuia, obiectului cu care puteau fi cauzate leziunile, caracterul biologic a probelor ridicate la fața locului și starea psihică a făptuitorilor.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1 Inculpata Iavorschi L., care solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului indică:

- acțiunile sale nu reprezintă infracțiune de omor, adică nu sunt întrunite latura obiectivă și subiectivă;

- nu este probată comiterea omorului de către ea, nu este dovedită complicitatea la omor;

- testul poligrafic arată că la întrebările legate de omor a spus adevărul, a fost sinceră;

- în acțiunile sale nu este componentă de infracțiune prevăzută de art. 323 Cod penal, favorizarea infracțiunii (acordarea ajutorului la ascunderea cadavrului, deoarece este rudă de gradul I cu făptuitorul, alin. (2) al art. 323 Cod penal, exclude răspunderea în cazul dat;

- în momentul în care făptuitorul a solicitat sacoșa pentru a acoperi capul victimei, era convinsă că victima este deja decedată și scopul de a acoperi capul victimei cu sacoșa a fost pentru ca să nu fie însângerat în jur, curgea sânge și nu a existat intenție de a asfixia victima;

- nu există nici o probă și nici un indice că este complice conform art. 42 alin. (5) Cod penal;

- nu este probat că victima a decedat ca urmare a asfixiei cu sacoșa.

În drept, recursul declarat este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală.

6.2 Avocatul Țurcanu I. în numele inculpaților, care solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului indică:

- instanța de apel, desființând, de fapt întregul proces de judecată în procedură simplificată, petrecut de prima instanță, nu a pus și nu a răspuns la întrebarea, dacă instanța de apel, este în drept să rejudece cauza în fond și de a adopta o soluție potrivit modului stabilit pentru prima instanță în cazul, în care este desființat procesul petrecut în prima instanță, și dacă este respectat față de Iavorschi Vasile și Iavorschi Lilia dreptul la un proces corect și echitabil;

- chiar dacă instanța de apel la 03 noiembrie 2021 a dat speranță că inculpații Iavorschi Lilia și Vasile vor beneficia de un proces corect și echitabil, și li se va permite să prezinte probatoriul așa cum consideră apărarea, la ședința din 19 mai 2022 în mod greșit a fost respinsă cererea de ascultare a declarațiilor date de inculpați în prima instanță. Or, această solicitare vine în concordanță cu motivele suplimentare ale apelului declarate de avocatul Țurcanu Igor;

- instanța de apel nu a răspuns tuturor motivelor din apelul suplimentar și nici nu le-a reținut în partea descriptivă a deciziei. Ca urmare, afirmă că decizia instanței de apel este una nemotivată și nu corespunde cu cerințele impuse de un proces corect și echitabil;

- instanța de apel, în mod practic nu a dat apreciere la poziția apărării;

- chiar dacă instanța de apel a făcut referire la testul poligraf și i-a dat careva apreciere, totuși organul de urmărire penală a recurs la obținerea unei probe, care expres nu este prevăzută de procedura penală, dar care în cumul cu alte probe este utilizată pe scară destul de largă și ajută efectiv organele de urmărire penală să stabilească circumstanțele exacte ale unor fapte, cum este testarea cu poligraful;

- Iavorschi Lilia a dat declarații prin care nu a recunoscut vina imediat ce a fost reținută și filmate pe video, și care vin în corespundere perfectă cu testul poligraf, iar ulterior ea "din senin" a recunoscut vina. Și instanța de apel, s-a axat exclusiv doar pe declarațiile confuze de recunoaștere a vinovăției, care au fost date de inculpați sub influență;

- instanța de apel ca și prima instanță s-a manifestat în favoarea acuzării încălcând principiul contradictorialității;

- nu este probat comiterea omorului de către Iavorschi Lilia și nu este dovedită complicitatea la omor;

- concluzia instanței de apel că victima a decedat ca urmare a asfixiei cu sacoșa, este una declarativă și nu se confirmă cu raportul de expertiză medico - legală la care face trimitere instanța. Dacă ar fi cert că decesul victimei ar fi fost din cauza sacoșei, atunci urma să fie aplicat calificativul de omor cu deosebită cruzime, precum și din alte motive sadice prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, Conform rechizitoriului este învinuită conform literei e¹) al art. 145 alin. (2) Cod penal,

deoarece victima nu este membru de familie, conform art. 133 prim lit. (b) Cod penal.

În drept, recursul declarat este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursurilor declarate, solicitând de a decide inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece alegațiile recurenților sunt contrare circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Recurenții invocă drept temeiuri pentru recurs pct. 6), 8) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

În argumentarea temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, s-a indicat, că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, la fel desființând, de fapt întregul proces de judecată în procedură simplificată, petrecut de prima instanță, nu a pus și nu a răspuns la întrebarea, dacă instanța de apel, este în drept să rejudece cauza în fond și de a adopta o soluție potrivit modului stabilit pentru prima instanță în cazul, în care este desființat procesul petrecut în prima instanță, și dacă este respectat față de Iavorschi Vasile și Iavorschi Lilia dreptul la un proces corect și echitabil.

Instanța de recurs, studiind textul deciziei atacate constată, că temeiul invocat și prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursurilor declarate, dat fiind faptul, că instanța de apel, la adoptarea soluției de admitere a apelurilor, cu casarea sentinței inclusiv din oficiu, rejudecarea cauzei și adoptarea unei soluții noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată. Totodată, instanța de recurs consideră, că decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care

instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art. 6 CEDO.

La fel, se atestă că instanța de apel casând sentința primei instanțe în latura penală, prin care cauza a fost examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală și dispunând rejudecarea cauzei în procedură generală prin reluarea cercetării judecătorești, dat fiind refuzul inculpaților de la soluționarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a ținut cont de prevederile art. 415 alin. (1) pct. 2), 414 alin. (1), (2), 409 alin. (2) Cod de procedură penală, pe care le-a menționat în partea descriptivă a deciziei, la fel a motivat din care considerente a dispus rejudecarea cauzei, menționând întemeiat că, în corespundere cu art. 415 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, nu reține în speță temeuri pentru remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, precum au solicitat apărătorii, or constituind o continuitate a examinării fondului cauzei, instanța de apel este competentă să dispună rejudecarea ei în apel, în sensul căroră, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel. În cadrul judecării în apel, se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță, precum și la administrarea oricăror probe noi. În consecință, la aplicarea de către instanța de apel a prevederilor art. 415 alin. (1) pct. 2) și art. 419 din Codul de procedură penală, termenul "rejudecare" nu desemnează o nouă desfășurare, de la început, a întregii activități procesuale ce este îndeplinită de prima instanță, ci doar efectuarea unor acte procesuale care nu au fost legal îndeplinite sau care sunt necesare, dar nu au fost efectuate de prima instanță. Reieșind din cele expuse, Colegiul penal reține că instanța de apel întemeiat a reținut că, raportând aspectele faptice ale cauzei la normele dreptului procesual-penal, precum și la verificarea vinovăției inculpaților în faptele lor imputate, la insistența părții apărării și ca urmare a reluării cercetării judecătorești, a supus unei verificări suplimentare probatoriul administrat la caz, respectând în acest sens prevederile art. 314 Cod de procedură penală ce se referă la principiul nemijlocirii, oralității și contradictorialității procesului penal, cu garantarea dreptului inculpatului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO și art. 7 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel reținând circumstanțele de fapt ale cauzei și-a motivat concluzia prin cumulul de probe administrate în cauză, căroră le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind toate aspectele de fapt și de drept.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, cuprinzând argumente fundamentate în fapt și în drept, prezentate în hotărârea atacată și corect a considerat, că Iavorschi V. și Iavorschi L. sunt vinoveți în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal.

Instanța de recurs relevă, că argumentele recurențelor invocate în recurs, referitor la cercetarea probelor și faptul că, nu a fost probat comiterea omorului de către Iavorschi L., au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, care a formulat și a punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurențelor, pe care Colegiul le însușește. Mai mult ca atât, valabil fiind și pentru instanța de recurs considerentele statuate în jurisprudența CtEDO, și anume în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (*Garcia Ruis contra Spaniei* 21 ianuarie 1999, 30544/96, *Heile contra Finlandei* 19 decembrie 1997, 20772/92).

Totodată, Colegiul penal reține că instanța de apel corect a stabilit toate elementele componente ale infracțiunii, inclusiv vinovăția lui Iavorschi V. și Iavorschi L., analizând și verificând cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel întemeiat a reținut situația de fapt, împrejurările și încadrarea juridică a infracțiunii comise de către inculpați, nefiind încălcate prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (8) Cod de procedură penală. Astfel, instanța de apel s-a pronunțat asupra principalelor motive invocate în apeluri, din care considerent temeiul de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu este incident în prezenta cauză, iar cu privire la alegațiile recurentului invocate, precum că instanța de apel nu și-a motivat corespunzător soluția de condamnare adoptată și nu a dat răspuns la toate argumentele invocate în apelurile declarate, instanța de recurs remarcă considerentele rezultate din jurisprudența constantă a Curții Europene, potrivit cărora motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, ce nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale. Deci, investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești a expus situația de fapt reținută și corect a concluzionat că probele nu conțin erori procesuale ce ar putea influența autenticitatea concluziilor, dovedind indubitabil vinovăția inculpaților de cele incriminate.

De asemenea, Colegiul penal consideră, că nu sunt întemeiate nici criticile referitoare la faptul că, la ședința din 19 mai 2022 în mod greșit și arbitrar a fost respinsă cererea de ascultare a declarațiilor date de inculpați în prima instanță. La alegațiile date, instanța de recurs menționează, că conform procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 19.05.2022, instanța de apel audiind participanții la proces a respins cererea cu privire la audierea înregistrărilor audio a interogatoriului inculpaților de la urmărirea penală și din prima instanță, dat fiind faptul că în cadrul cercetării judecătorești în instanța de apel, ambii inculpați au fost nemijlocit audiați, suplimentar neavând nimic de adăugat. Totodată, în conformitate cu prevederile art. 373 Cod de procedură penală, instanța de apel a cercetat toate documentele și

procesele-verbale ale acțiunilor procesuale, inclusiv și actele solicitate în cererea avocatului Țurcanu I. (f.d.120-125 v. III)

Cu privire la invocările autorilor recursurilor, precum că nu este probată comiterea omorului de către Ivorschi L., că nu este dovedită complicitatea la omor și că fapta urma a fi calificată ca omor simplu, Colegiul le consideră nefondate, astfel acestea au constituit obiect de discuție în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-a expus suficient și argumentat, deoarece au constituit linia principală de apărare în cadrul prezentului proces penal și cărora le-au fost acordate o atenție deosebită, precum rezultă din materialele cauzei și hotărârea adoptată în speța dată. Deci, reieșind din lucrările dosarului, Colegiul penal nu se poate îndepărta de la concluziile precum că probele analizate, nu lasă nici o îndoială referitor la acțiunile comise de inculpați, ce au fost recunoscute de ei la faza urmăririi penale, chiar și în situația în care au încercat să dea vina unul pe altul, totuși în cadrul repetatelor audieri, cu verificarea declarațiilor la fața locului și în cadrul confruntării, toate efectuate cu înregistrarea video, aceștia fiind asigurați cu apărători, au relatat împrejurările în care a fost omorât Stihari A., rolul și acțiunile fiecăruia din ei în fapta comisă. La fel, instanța de apel întemeiat a reținut că, împrejurările speței atestă intenția inculpaților de a-l lipsi pe Stihari A. de viață prin provocarea unei traume cranio- cerebrale cu sufocare, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 202119C0138 din 26.04.2021, ceea ce caracterizează elementele laturii subiective a omorului intenționat al unei persoane, săvârșit asupra unui membru de familie, de două sau mai multe persoane. Și aici ține de menționat, că Ivorschi Lilia nu numai, că a acceptat acțiunile fiului său Ivorschi Vasile prin care el l-a lovit cu putere pe Stihari A. peste cap, doborându-l inconștient la podea, ci și fiind absolut conștientă de urmările ce se pot produce și care vor surveni în rezultatul faptelor comise, intenționat i-a transmis acestuia sacoșa din polietelenă, acceptându-i acțiunile de îmbrăcare a ei pe cap cu legarea la gât, în scopul sufocării victimei. Astfel încât, neîntreprinzând careva măsuri în vederea împiedicării comiterii faptei de omor, ba dimpotrivă avându-și rolul său în producerea rezultatului final, descris mai sus, neacordând și neîncercând să-i acorde victimei careva ajutor, ci dimpotrivă lăsându-l inconștient și pe o durată îndelungată de timp cu sacoșa peste cap în scop de asfixie, fiind conștientă de urmările produse, inculpata Ivorschi Lilia a participat împreună cu fiul său Ivorschi Vasile la realizarea laturii obiective și scopului final al infracțiunii, fapt ce determină încadrarea acțiunilor ei la art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal.

La fel, instanța de recurs respinge și critica recurențelor precum că, concluzia instanței de apel că victima a decedat ca urmare a asfixiei cu sacoșa, este una declarativă și nu se confirmă cu raportul de expertiză medico - legală la care face trimitere instanța. La acest aspect, Colegiul penal reține că instanța de apel și-a bazat concluzia de vinovăție a inculpaților pe ansamblul de probe cercetate în cadrul ședinței de judecată, inclusiv prin raportul de expertiză judiciară nr. 202119C0138 din 26 aprilie 2021, prin care s-a constatat că la moment nu a fost posibil de stabilit cauza și timpul survenirii decesului lui Stihari A., din motivul stării avansate de

putrefacție a cadavrului. Careva leziuni corporale vizibile la expertiza medico-legală a cadavrului exhumat, în stare de putrefacție avansată nu au fost depistate, dar luând în considerație circumstanțele cazului, precum că a fost lovit cu o bucată din lemn și depistată punga din polietilenă pe cap, nu se exclude posibilitatea, ca decesul să fi survenit în rezultatul unei traume cranio-cerebrale sau asfixii mecanice prin sufocare.

Ce ține de critica recurenților, precum că la testarea cu poligraful, inculpata Iavorschi L. a spus adevărul, Colegiul penal reține că, instanța de apel s-a expus argumentat și la acest aspect în ce privește răspunsul sincer al inculpatei la întrebările specialistului cu privire la comiterea omorului lui Stihari Alexandr, stabilit prin rezultatele testului poligraf, acesta nu-i exclude coparticiparea la crimă și nici nu servește temei de achitare în situația în care, sunt administrate suficiente probe ce-i denotă vinovăția, ce rezultată inclusiv din declarațiile ei.

Astfel, Colegiul penal statuează că, instanța de apel a apreciat probele conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, întemeiat a stabilit vinovăția inculpaților Iavorschi V. și Iavorschi L. și că acțiunile acestora sânt incidente elementelor infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e¹), i) Cod penal, fapta fiind încadrată juridic corect și în cele din urmă temeiurile pentru recurs invocate și stipulate la pct. 6), 8), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmarea.

În virtutea considerentelor expuse mai sus, constatând că, în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de apel în privința inculpaților, nefiind identificată de instanța de recurs vreo eroare judiciară, ce ar putea servi drept temei de casare a hotărârii judecătorești atacate.

Finalmente, Colegiul penal apreciază ca legală și întemeiată hotărârea instanței de apel, ce a fost adoptată în corespundere cu prevederile art. 414-419 Cod de procedură penală și din atare considerente, recursurile ordinare declarate de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpaților și de către inculpata Iavorschi Lilia, sunt inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) CPP, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpaților și de către inculpata Iavorschi Lilia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2022, în cauza penală privindu-i pe **Iavorschi Vasile Xxxxx** și **Iavorschi Lilia Vasile**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 29 noiembrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Plămădeală Ghenadie